

טנגר פסריני (Passerini's Tanager) – אחד מתוך 240 מינים למשפחה זו המקורבת לפרושיים. הזכר בעל צבעים מרהיבים ומנוגדים. בעונת החיזור הוא מפגין את ריקודי הקידה תוך הבלטת צבעיו וזנבו.

טפס דבש אדום-רגל (Red-legged Honeycreeper) – שייך למשפחת הטנגריים. הזכר בעל צבעים מנוגדים להפליא, והוא ניזון מחרקים וגם מצוף פרחים ("דבש").

טוקאן ססגוני-מקור (chestnut mandibled toucan) – בעל מקור עצום וצבעים נועזים. ניזון בעיקר מפירות טרופיים גדולים, אך גם מחרקים ומלטאות, והוא אפילו שודד ביצים וגוזלים של ציפורים אחרות. שירתו מיוחדת בשל מקורו המיוחד. הוא מקנן במיוחד בחורי נקרים.

קצאל (resplendent quetzal) – נציג למשפחת הטרוגוניים. נחשב לציפור הלאומית של גואטמלה, ועל שמו גם נקרא המטבע הלאומי שלה. הזכר מרשים בצבעיו ובנוצותיו המבריקות והצבעוניות. נחשב לאלוהי בקרב התרבויות הפרה-קולומביאניות ונקשר לאל הנחש (קאצלקוט). אם הוא נשבה בכלוב לרוב הוא ממית עצמו, ועל כן הוא מסמל את החופש בעיני המקומיים בקוסטה ריקה.

2

1. טנגר פסריני - הנקבה שונה מאוד בהופעתה מהזכר המרהיב, ונראה כאילו מדובר בשני מינים נפרדים. היא בונה את הקן לבדה ומטפלת בו.
2. קצאל (מהגב) - זנבו ארוך ומרשים ונועד לחיזור. לפני סיום גידול הגוזלים הנקבה נוהגת להשאיר אותם לטיפולו של הזכר, ובתום עונת הקינון בני הזוג נפרדים.

קוסטה ריקה שבמרכז אמריקה היא גן עדן של ממש לצפרים וציפורים, ולא רק לחובבי פרחים, פרפרים ודגים. זוהי ארץ קטנה מלאת צבעים, קולות וניגודיות, שניתן לשוטט בה מגובה פני הים ביערות החמים ועד חום של 3,500 מ', בגבהים אלפיניים. ביום אחד ניתן לצפות בעשרות רבות של מיני ציפורים, וזאת ללא קושי מיוחד. המינים המפורסמים ביותר הם ללא ספק הקוליברים, התוכיים הרבגוניים והטוקנים, ואילו החמקנים ביותר המעוררים אתגר רב הם הקצאל המרהיב והנדיק, הטינמו הפרימיטיבי וציפורי שיר מיוחדות. יש לנו מה להתקנא במה שקשור לתיירות הציפורים המפותחת בקוסטה ריקה ובהתייחסות של קברניטי המדינה וגופי הטבע שם לשמירה על הטבע והבנת הפוטנציאל התיירותי, כלכלי ותרבותי כנכסי טבע ואדם.

1

1. קצאל - מין נדיר זה מצוי ביערות העננים של קוסטה ריקה.
2-4. לקצאל הופעת לבוש עוצרת נשימה, ונראה כי מדובר בלוחם ססגוני על שכבות בגדיו.

מכלל מקומות החיות הטבעיים בארצם בפארקים לאומיים מוגנים. מתוכם ניתן להזכיר את הפארקים המכונים על שמן של ציפורים מיוחדות, כמו פארק קראקארה (עוף דורס), קורקובדו (עוף הקורקו) ופארק קצאל (הציפור הלאומית של גואטמלה).

נאמצי השמירה על ערכי הטבע והציפורים של קוסטה ריקה מצליחים יפה. למעשה היא הצליחה להפוך לאחד הסמלים של הגנת הטבע ושל תיירות הטבע בעולם בכלל. הציפורים הבולטות הן כמובן הקצאל האגדי והארה הארגמנית שנכחדו מהארצות הסמוכות, וכאן הצליחו להציל וחוקרי חוקים להגנתם (וזאת על אף שעדיין נכרתים שטחי יערות לצורך פיתוח חקלאות, כמו גידול מטעי בננות וקפה).

מעניין לציין כי ביערות הנמוכים בקוסטה ריקה, כמו אלה שבפארק קורקובדו, מוצאים את השפע הרב ביותר של מיני ציפורים (יחסית לגודל שטח) על מגוון מקומות החיות שבה - לגונות, ביצות, יערות עננים. כמו כן ניתן לצפות במינים אקזוטיים כמו טינמו, ארה ארגמנית ורלית אפורת-צוואר.

בין המנגרובים, בביצות, בחופים ובעמקים היבשים. הסיבה השלישית היא עובדת היותה מבודדת יחסית בתקופות ארוכות בעבר הרחוק, דבר שהביא להיווצרות מינים מיוחדים. הסיבה האחרונה היא העובדה שקוסטה ריקה היא צומת מעבר של מינים צפוניים ודרומיים, שחלקם החליטו להתנחל בה והשאר חורפים, מזדמנים או ממשיכים לנדוד בדרכם לארצות דרום אמריקה.

בקוסטה ריקה מוגדרים ארבעה אזורים זואו-גאוגרפיים עיקריים: הצפון מערבי והדרום-מערבי, לחופי האוקיינוס השקט, עמקי האזור הקריבי וההרים הגבוהים המיוערים בפנים הארץ.

בקוסטה ריקה חיים 33 מינים של קוליברים, למעלה מ-60 מיני חטפיות, 35 מינים ממשפחת הטנגריים, 21 מיני גדרונים, 24 מיני יונים, 54 מיני דורסים 13 מיני טפסי עצים, 17 מיני נקרים ועוד.

תושבי קוסטה ריקה הבינו יפה את הפוטנציאל התיירותי-כלכלי-תרבותי הגלום במשאב הטבעי הזה, והשכילו לכלול כרבע

קוסטה ריקה היא ארץ קטנה במרכז אמריקה, בין ניקרגואה בצפון ופנמה בדרום, והיא עשירה במיני ציפורים יותר מרוב המדינות בעולם יחסית לשטחה. עד היום תועדו בה 878 מיני ציפורים (עשרה אחוזים ממיני הציפורים בעולם!), למעשה יותר מאשר בצפון אמריקה כולה.

שני שלישים ממיני הציפורים כאן מוגדרים כיציבים ומקננים (להשוואה, בישראל רק שיטית ממיני הציפורים מוגדרים כיציבים בתחומה).

את העושר הרב של הציפורים יש לזקוף לכמה סיבות. האחת - התנאים השופעים והיציבים לאורך כל השנה באזורים הטרופיים. השנייה - המגוון הרחב של מקומות החיות בגיוגלים, בהרים גבוהים, ביערות העננים וביערות הנמוכים והיבשים,

1. קוליברי צעיר על פרח נאה. 2. קוליברי אדום-זנב (Rufus-tailed Hummingbird) – מין בינוני בגודלו. הנקבה בונה את הקן, דוגרת ומטפלת לבדה בשני גוזליה. 3. קצאל (נקבה) – נקבת הקצאל מרשימה פחות מהזכר הססגוני, ובאופן מוזר הזכר דוגר על הביצים ביום והנקבה רק בלילה. 4. טוקאן ססגוני-המקור – מין זה חי בצמרות עצי היער, בעמקים ובהרים הגבוהים. 5. טוקאן ססגוני-המקור – ניזון בעיקר מפירות טרופיים גדולים, אך לא בוחל גם בפירותיו העסיסיים של צמח מטפס קוסטה ריקני כבתמונה זו.

ברוב הציפורים בקוסטה ריקה ניתן לצפות בקלות יחסית, ובלא מעט מינים בזמן קצר יחסית. רבות מהן הן מינים ראוותניים, כך למשל מיני הטוקאן הצבעוניים והרעשניים בעלי המקור העצום המותאם לאכילת פירות, התוכיים, שאת חלקם אנחנו מכירים בכלובים, הקצאלים הנדירים והיפהפיים, ומיני הקוליברים הססגוניים והזעירים.

התפתחות "עדיים" למכבי, כמו זנבות ארוכים, צבעים מנוגדים ומרהיבים ושירה קולנית, קיימת בעיקר בקרב מיני ציפורים החיים לרוב במעבה יערות-העד החשוכים, הפראיים והסבוכים, וזאת כדי לאתר, להתריע, לראות ולחזר.

"יונקי-דבש" או קוליברים (Hummingbirds) נחשבים לציפורים הקטנות בעולם. הם מרוכזים ברובם המכריע באזורים הטרופיים של יבשת אמריקה, ובקוסטה ריקה ידועים כ-50 מינים (מתוך כ-350 מינים בעולם החדש). הקוליברים מצויים במירוץ קו-אבולוציוני עם הפרחים נותני הצוף. דגמי

הקוליברים מגנים באגרסיביות מפני בני מינם, דבורים ופרפרים, על מקורות צוף בשטחם. הצופית שלנו אינה מקורבת לקוליברים, והדמיון הוא תוצאה של תהליך המכונה קונברגנציה, התפתחות דומה של

בעלי חיים החיים בתנאים דומים והניזונים מאותו סוג של מזון, במקומות שונים. הקטן בקוליברים בקוסטה ריקה ובעולם כולו הוא קוליברי אדום-חזה (Selasphorus scintilla), שמשקלו שני גרם בלבד, ואילו הגדול ביותר - הקוליברי רבתי (Campylopterus hemileucurus) שמשקלו 11.5 גרם. הנפוץ שבהם כאן הוא הקוליברי כתום-הצוואר (Panterpe insignis). הקיטן של מרבית הקוליברים הוא דווקא בעונת היובש, מדצמבר ועד אפריל, אז הם ניזונים מצוף פרחי אפיפיטים מלבבים.

משפחת הטוקאנים - בקוסטה ריקה יש שישה מיני טוקאנים. הם נחשבים לציפורים המפורסמות ביותר באמריקה הלטינית, וזאת בזכות חזותם ה"מוקיונית" המיוחדת. מקורם גדול להדהים, ובאורח פלא הוא קל במיוחד. הטוקאן תוחב את המקור עמוק לחורי עצים כדי לחפש מזון, מה שלא מפריע לו לחגוג על פירות טרופיים (כמו פפאיה ואבוקדו). הוא נוהג לחתוך את הפרי ולאחר מכן לבלוע את ציפתו, תוך כדי הטלת הראש לאחור. כמו ציפורים טרופיות רבות הטוקאנים רעשניים מאוד, במיוחד כשהם

1. ארה ארגמנית (Scarlet Macaw) – תוכי גדול בעל זנב ארוך, צרחני להפליא ועשוי להגיע לגיל מופלג של עד 75 שנה.
2-3. ארה ארגמנית – ניזונה בעיקר מפקאנים ומפירות יער שונים כמו אלה של הדקלים. מין זה ניזון מפירות רעילים שיצורים אחרים לא מעזים לטעום, ואולי על כן צורך במזונו חרסית הסותרת את רמת הרעלים בגופו.

עיניהם. לגוזלים יש כריות ריפוד בעקביהם המגונות עליהם מפני המצע הגס של הקן, ורק לאחר כתשעה חודשי שהייה בקן הם פורחים ממנו.

משפחת הטרוגוניים - משפחה מעניינת שהמפורסם מתוכה הוא קורוקו הציצית או הקצאל (Pharomachus mocinno). מין זה נחשב לאחד החמקנים והנדירים ביותר בעולם הציפורים, והוא חי רק ביערות העננים בגובה רב. עופות אלה מכונים בפי התושבים המקומיים "המרהיבים בעופות העולם החדש". הקצאל הוא הציפור הלאומית של גואטמלה, והוא מוטבע במטבע הלאומי שלה. צבעיו עזים וזנבו ארוך מאוד (למעלה מ-60 ס"מ), והוא משמש מלבד לצורכי תמרון בתעופה גם כאינדיקטור לנקבה לברור היטב ומרחוק את הזכר הכשיר עבורה. בתרבות הפרה-קולומבינית נחשב הקצאל לאלוהי ונקשר בדרך כלל עם "אל הנחש". האצטקים

משפחת התוכיים - משפחה רבת מינים וצבעים. המין המפורסם והמיוחד בה הוא ארה ארגמנית (ara macao), מין שנחשב

בתעופה להקתית, כנראה כדי להודיע על נכחותם בטריטוריות שלהם מפני קבוצות אחרות. המוכרים ביותר בקוסטה ריקה הם הטוקאן ססגוני-המקור (ramphastos sulfuratus) וטוקאן סבנסוני (swainsonii). משחקי החיזור של הטוקאנים מרתקים, ובמהלכם בני הזוג מחלקים פירות זה לזה, לעתים על ידי השלכתם ממקור למקור. מעניין לציין כי בני הזוג מקיימים לרוב שתיים-שלוש תטולות בשנה (ולכן מצבם טוב יחסית בקוסטה ריקה, על אף שצדים אותם כחיית מחמד). רק לאחר חודשיים תמימים פוקחים הגוזלים את

1. הרמיט ארוך-זנב (Long tailed hermit) – במין זה קיימת התקהלות של עשרות זכרים בעונת הקינון, המתחרים ביניהם לעיני הנקבות בריקודם המופלא ובזנבם הארוך.
2. קוליברי לבן-עורף (White-necked Jacobin) – "יונק דבש" גדול יחסית, בעל בטן לבנה, המוגדר כמין בסכנת הכחדה.
3. נקר בלוטים (Acorn Woodpecker) – ניזון בעיקר מבלוטי אלונים שאותם הוא נוהג לתחוב לתוך סדקי עצים, ומעניין כי בניגוד למרבית הציפורים הוא נוהג לקנן בסתיו בהתאמה לעת השפע של בלוטי האלון.
4. קוליברי ירוק (Green violetear) – "יונק דבש" נמרץ מאוד הניזון ממרבית צמחי הצוף ונוהג להשמיע את קולותיו מרבית שעות היום.
5. עקב שחור (Great Black hawk) – פעיל ביערות הסמוכים לים, וניזון בעיקר מזוחלים שאותם הוא מאתר תוך כדי דאייה אטית במיוחד באמצעות כנפיו הרחבות.
6. עקב גדול-מקור (Roadside hawk) – מין עקב קטן ונפוץ אך אגרסיבי. נצפה רבות תוקף בני אדם המתקרבים יותר על המידה לקן.

לאחד הגדולים, היפים והאינטליגנטים בתוכיים בעולם. תפוצתו נרחבת ממקסיקו ועד לברזיל. ניתן לצפות בו בקוסטה ריקה בקראקרה ובקורקובדו. נבדק כי תוכים אלו אוכלים פירות רעילים למדי, אך נתגלה עוד כי נוהגם לאכול גם טיט רב מסייע לגופם לנטרל את הרעלים הללו. בני הזוג שומרים אמונים כל החיים ומטפלים בגוזל או שניים במשך שנתיים תמימות, ורק לאחר מכן הם מתפנים לגידול משפחה נוספת. תוכים אלו מאריכי חיים, ותוחלת חייהם מגיעה אפילו עד ל-75 שנים בשבי. מין זה מצוי בסכנת הכחדה, הן בשל לכידת פרטים רבים והברחתם לארצות שונות בשל ביקושו הרב כחיות מחמד (יש אפילו כאלה המאלפים אותם לרכוב על אופניים קטנים בהצלחה מסחררת). הסיבה הנוספת להיווצרותם פגיעה היא כריתת היערות וטעינת מטעים נרחבים של בננות וקפה במקומם.

משפחת הטינמויים - בקוסטה ריקה קיימים ארבעה מינים של הטינמו (Tinamou). אלו הם עופות קרקע מוזרים ופרימיטיביים הדומים לשלויים, אך מקורבים דווקא לננדו הדרום אמריקני.

2

1

מבין סדרת העופות הדורסים נזכיר את עיט הרפיה (Harpia harpyja), המצוי גם בקוסטה ריקה אך נדיר מאוד שם. העיט הזה נחשב לדורס החזק בעולם. הוא ניזון מקופים, מעצלנים ומחיות גדולות אחרות. דורס נוסף חזק מאוד הוא עיט נצי הדור (Spizaetus ornatus). לעיט הנועז הזה יש

הם מותאמים למישורי עשב, ועל כן הם עטויים צבעי הסוואה. המעניין הוא כי אצל העוף הזה הנקבה היא המחזרת אחר הזכר (הלוואי עלינו בני האדם...), ובתום ההזדווגות היא מטילה ביצה אחת ונוטשת אותה, ואילו הזכר דוגר ולאחר מכן מטפל בגוזל במסירות.

מבני משפחת הקיכליים, הנחשבים למשוררים בקרב הציפורים, נציין רק את קיכלי הנמלים (formicarius colma) שהתנהגותו מעניינת במיוחד. הקיכלי נוהג להתלוות למסעותיהם של גדודי נמלים בפשיטותיהם האימתניות על בעלי חיים הנקרים בדרכם (כמו לטאות, חרקים גדולים ועוד), והוא אינו ניזון מהנמלים אלא דווקא מטרפן של הנמלים.

כרובות מוזרה על ראשו וטפרים אימתניים שבאמצעותם הוא טורף ללא חת חיות גדולות וכבדות משקל ממנו, וכן עופות גדולים כמו חסידות יבירו.

הקראקארה המצוי (Caracara plancus) נחשב לציפור הלאומית של מקסיקו. הוא אוכל כול, ונחשב ל"חצוף" בעופות הדורסים מאחר שבכל הזדמנות הוא מנסה להשיג מזון, גם אם הוא צריך להיכנס לשם כך לאוהל או למכונית. כמו כן ידוע שהוא פושט על קני עופות כמו חסידות ודומיהן.

מבין הנשרים חשוב להזכיר את הנשרון מלכותי (Sarcorampus papa), המקושט להפליא בדבוללים וצבע. מעניין הוא ששולי מקורו החדים במיוחד מאפשרים לו לחתוך ביעילות בשר מהנבלה. אגב, הבוקרים בארצות הברית ובמקסיקו השמידו אותו שם לחלוטין, מאחר שהאמינו שהנשרונים מביאים מזל רע ופוגעים גם במקנה שלהם. מין המקורב אליו הוא האורובו התרנגולי (Cathartes aura), שניזון בעיקר מנבלות אך לא בוחל בגללי בעלי חיים. בשעה שהוא נלכד הוא נוהג להתחזות למת. ♦

5

3

4

6

1. הפארק הלאומי קורקובו הפנינסולה של אוסה – המקום שבו מתרחש המפגש המרתק בין יערות הגשם והאוקיינוס השקט. המקום מוגן ביותר ומתפאר בכ-400 מיני ציפורים ועופות. ההגעה לאזור דרך היבשה קשה מאוד, ועל כן הדרך המועדפת היא במטוסים קלים.
2. ביערות הגשם שבאזור הר הגעש ארנאל הגשרים התלויים בגובה צמרות העצים מאפשרים מבט מיוחד לתוככי היער וצילום ציפורים בצמרות בגובה העיניים.
3. הצלם דוד מונסונגו בפעולה.

סיפור חסע צילום ציפורים בקוסטה ריקה

כתב וצילם: דוד מונסונגו

לפי מה שהראה ה-GPS, המרחק למונטה ורדה היה 50 ק"מ. אם כך, למה נכתב בספרי הטיולים שלעבור את המרחק לוקח חמש שעות? המחצית הראשונה גרמה לנו לפקפק באמינות הנתונים, אבל כשה-GPS הודיע שנשארו עוד 22 ק"מ נראה לנו שחידת הזמן נפתרה. הדרך הפכה להיות קשה ומסוכנת מאוד, מלאה בורות, בוך ועיקולים חדים כשחצי מהדרך

התפוררה, עם גשרים ללא מעקות מעל נהרות שוצפים, ירידות חדות ללא יכולת ללחוץ על הבלמים בשל הבוץ, מצד ימין תהום, וגשם שוטף שלא פסק לרגע. הגענו למונטה ורדה מותשים אחרי נסיעה קשה של כחמש שעות מורטות עצבים.

הטיסה מסאן חוזה לחצי האי אוסה הייתה מרתקת. מטוס קטן, 12 מקומות

ישיבה, מראות מהממים. לקראת הנחיתה נגלו לעינינו יערות גשם עבותים שנושקים למים. שדה התעופה שהיינו אמורים לנחות בו היה סגור בגלל מזג האוויר הסוער, ולכן נחתנו בשדה מרוחק יותר, ומשם הפלגנו בסירה בים גועש. הסירה היטלטלה על הגלים, ונדמה היה שבכל רגע היא עומדת להתפרק. בסופו של השיט, שארך כ-45 דקות מעייפות, המתינו

לנו בחוף רכבי שטח. לאחר נסיעה של עוד כשעה בנוף עמוס ציפורים מכל הצבעים, איגואנות גדולות ושפיריות מהממות, שהתעופפו במקביל אלינו כאילו כדי לראות מי בא, הגענו למחוז חפצנו - בוסקה דל קובו.

השכמנו לקול ציוץ הציפורים ורעש הגלים המתנפצים אל המצוק. המקלחת שהותקנה בתוך היער הייתה ללא קירות מסתור - אמנם מחוץ לטווח עיני השותפים למסע, אבל מול עיניהם הבוחנות של קופי העכביש שהתבוננו בי בסקרנות מצמרות העצים. לאחר שסיימנו להתארגן יצאנו לצלם קופים, או בעצם כך חשבנו. בגן העדן הזה היו אמנם קופים, אך שלטו בו ציפורים ועופות בשלל צבעים ודוגמאות. ואכן, המצלמות תקתקו בקצב מול

ההופעה שנתנו הציפורים. על ענף העץ שמולי עמדו שני תוכים ושוחחו ביניהם על דא ועל הא, ועל אותו עץ ישבה משפחה של קופים ואכלה את ארוחת הבוקר שלה. לצדי נראה עיט שחור שלא חשש מהקרבה, כי החוקים במקום היו בוודאי ברורים גם לו... השמש שעלתה חיזקה את צבעי העצים ואת כתמי הצבע שהיו זרועים מעליהם מכל עבר.

ופרפרים בצבעים משוגעים כבר אמרתי? אז בין העצים והציפורים פרפרו להם עשרות מינים של פרפרים בצבעים דומים אולי לאלה של הציפורים, אבל בדגמים שנתנו דרור לדמיון.

זמן הוא דבר יחסי, וככל שהחווייה חזקה יותר הזמן רץ מהר יותר. הקריאה לקפה של בוקר הבהירה לנו שאנחנו כבר שלוש

שעות כאן. יצאנו למסלול רגלי ארוך ביער, שהוביל בסופו של דבר לחוף שלרגלי המצוק. לאחר צילומי הבוקר האחרונים עזבנו את בוסקה דל קובו, לתחנתנו השנייה, ושוב פגשנו קופים, ציפורים, איגואנה גדולה ושפיריות מהממות.

הדרך הייתה לא פחות יפה מהיעד. עצלן שהיה תלוי כדרכו במהופך על אחד העצים אפילו לא טרח להפנות אלינו את הראש, או אולי הוא התחיל אבל בקצב שלו. לאחר נסיעה של כשעתיים הגענו למבנה עץ שהיה מוצב על צלע ההר מול הים. גייס, בעל המקום (טיפוס קצת מוזר), קיבל את פנינו והזהיר אותנו שאסור להלך בתוך הבקתה עם נעליים, אסור להתקלח שעתיים ואסור להשתמש בחשמל. דורית ואני קיבלנו חדר פתוח לאוויר העולם - שלושה קירות וכילה. גייס הראה לנו היכן

1. לאחר הליכה ממושכת ביער שמענו לפתע צווחות של ציפורי מקאו. התבוננו למעלה, ומעל לראשנו ראינו כ-30 ציפורי סקרלט מקאו מדלגות מעץ לעץ, מתקוטטות ומפלסות את דרכן לפירות הדקל המשמשים להן מזון. המחזה היה מרתק. היינו כבתוך חלום. המצלמות עבדו כמו מכונות ירייה, בקצב של מאות חשיפות בדקה. לאחר כשעה של שיכרון חושים המצלמות נדמו, אך ברקע עוד נשמעו צווחות המקאו. חזרנו על עקבותינו עם תחושה חזקה של סיפוק ושלמות שקשה לתאר במילים. 2. הפארק הלאומי קורקובדו – מרפסת נוף ממצוק, מקום אידאלי לצילום ציפורים במעוף בדרכן למקורות המזון ובחזרה.

1

2

עץ שיום קודם לכן עמד עליו קצאל - ואכן, הוא היה שם. בעודנו מרכיבים ציוד ופותחים חצובות, הרמתי את הראש וממש מעליי, על ענף, עמד הקצאל במלוא הדרו. כדרכם של צלמים שמכירים את הסיסמה - "ירה כל עוד הוא שם", קודם כול שיהיה, גם אם העדשה הגדולה עדיין לא מורכבת על המצלמה. הרמתי את ה-200 מ"מ שהייתה על המצלמה, ותוך כדי שאני מפנה בלחש את חבריי לאובייקט, הספקתי לצלם שלושה פריימים, כשהציפור בגבה אלוי וראשה מופנה לאחור, לפני שפרסה כנפיים ונעלמה. ♦

ליגואר שלא ממש מטפס על עצים, לעופות הדורסים קשה לתקוף בין ענפי העצים, כך שחשוב יותר לבלוט. כ-30 ציפורי מקאו רעשניות עמדו על צמרות הדקלים, אוכלות ומחליפות חוויות בקול כאילו לא נגשו שנה, למרות שהם בעצם לא נפרדו כלל. הן עמדו זו ליד זו, דוחקות זו את זו כדי להגיע לפירות המועדפים, ואם הדחיפה לא הספיקה, הצעקה שכנעה. לאחר ההתקפה הראשונה שכללה צילום מכל הבא ליד, עברנו לשלב מקצועי יותר. התחלנו לפרוק ציוד ולטפס במעלה, בהנהגתה של מרי, המדריכה המקומית, שהובילה אותנו אל

המקלחת המשותפת והיכן מדליקים את האור (12 וולט) - והלך.

על שפת הנהר ניצבו דקלים רבים. הרמנו את עינינו אל על, והלסת התחתונה שלנו סירבה להתרומם: ציפורי מקאו היו בכל מקום, בצבעים שהבדילו בין המינים השונים - מראה מרהיב מאין כמוהו. ביערות הגשם, כאשר נשאלת השאלה: מה יותר מסוכן - להיראות ולהסתכן בכך שיטרפו אותך או להבליט צבעים כדי שלא להתחבר בטעות לזוגתו של השכן, מנצחת כמובן הבחירה השנייה, שכן - פרט